

VI BYGGER ESKILSTUNA STARKT IGEN

VÄNSTERPARTIETS FÖRSLAG PÅ INRIKTNING 2024 FÖR ESKILSTUNA
KOMMUNKONCERN MED INVESTERINGSBUDGET FÖR 2024-2028
FÖR ESKILSTUNA KOMMUN

Vänsterpartiet
Eskilstuna

Vänsterpartiets förslag till inriktningspunkter för Eskilstuna kommun 2024

Förslag till beslut

1. Inriktningspunkter enligt Vänsterpartiets förslag antas.
2. Investeringsbudget enligt Vänsterpartiets förslag antas och budgeten för anläggningsinvesteringar fastställs till 1141 miljoner 2024 och 1610 miljoner 2025.
3. Kompensation till nämnder för ökade drift- och kapitalkostnader beviljas.
4. Att återkomma med en strategisk inriktning i samband med budgeten i november.

Prioriterad inriktning 2024:

Vi bygger Eskilstuna starkt igen

1. Rätten till jobb och sysselsättning

Alla vill ha ett jobb och en egen försörjning. Ett arbete att gå till med rimliga arbetsvillkor ger framtidstro. Att få sitt första jobb betyder något. Det kanske är ett sommarjobb på ett äldreboende eller att kratta löv i en park. Det första jobbet är nyckeln till att komma vidare.

Arbetslösheten i Eskilstuna är hög och vi står inför en stor utmaning när så många människor inte har ett jobb, samtidigt som vi ser att det är brist på arbetare inom en rad olika yrkeskategorier. Behoven är stora både i vården och i barnomsorgen. Nya företag etablerar sig i Eskilstuna men de anställer inte Eskilstunabor i så stor utsträckning eftersom många saknar rätt kompetens. Att i tider med hög arbetslöshet och stora behov i förskolan sparka 122 relativt nyutbildade barnskötare, är samhällsekonomiskt oförsvarbart.

Lösningen för att fler ska få jobb handlar i grunden om två huvudlinjer, satsningar på klimatomställningen som leder till nya och fler jobb och satsningar på utbildning. För att få ett jobb idag krävs det att det att man utbildar sig. Vi behöver bygga ut Komvux och satsa på yrkesutbildningar. Ha en så bra kommunal gymnasieskola som är möjligt där arbetsplats integrerat lärande (APL) är en viktig del, folkhögskolor som kan ta vid där gymnasiet inte riktigt lyckats, fler platser på yrkeshögskolor och fortsatta satsningar på Mälardalens Universitet. SFI ska bedrivas av kommunen med hög kvalitet. Vi vill att Flyktingguide och Språkvän återinförs i Eskilstuna kommun, så att nyanlända får kontakt med Eskilstunabor och får vägledning in i samhället. Vi behöver en större utbildningssatsning för att kunna klara av framtiden inom välfärden. Yrkesutbildningar inom vård och omsorg måste prioriteras, men även inom andra yrkesområden behöver utbildningar startas.

Unga människor behöver snabbt komma i jobb, sysselsättning eller utbildning för att hitta rätt väg i livet. Det är nu vi måste satsa för att motverka långvarig arbetslöshet. I vår budget för innevarande år har Vänsterpartiet prioriterat 1000 sommarjobb för åk 9 och åk 2 på gymnasiet. För kommande år måste denna satsning fortsätta och utökas. Om ungdomar har ett jobb under sommaren så kan det rädda många av dem från att hamna i riskfyllda miljöer under sommarlovet. En särskild andel av sommarjobben ska riktas till ungdomar som studerar i särskolan. Jobben har ett viktigt förebyggande syfte, tjejer och killar får erfarenheter från arbetslivet som senare ger dem ökade chanser på arbetsmarknaden. Vårt mål är att på lång sikt erbjuda alla ungdomar tre erfarenheter av sommarjobb innan de slutar gymnasiet.

Att unga människor tidigt får arbetslivserfarenheter ökar möjligheten för dem att snabbare få sitt första jobb. Därför vill också att kommunen tillsammans med andra aktörer startar *Tuna-tillväxt*, utifrån modellen *Telje-tillväxt*, där arbetslösa unga vuxna anställs i ett samarbete mellan näringsliv och offentlig sektor för att ge de unga arbetslivserfarenhet, nätverk och utbildning.

2. Bostad för alla

Eskilstuna ska vara en stad där det finns både hyreslägenheter och bostadsrätter, radhus och villor. En stad där segregationen minskar och inte ökar. Där unga människor kan flytta hemifrån och där man har råd att bo kvar efter en renovering. Bostäder ska byggas för dagens Eskilstunabor och inte för någon välbeställd målgrupp man hoppas ska flytta hit. Bara så når vi målet, en bostad för alla.

Tyvär är bostadsbristen ett faktum. Det finns för få bostäder, köerna till att få en bostad du har råd med växer samtidigt som lägenheter står tomma. Varför är det så? Svaret är enkelt, de lägenheter som står tomma är för dyra. Oseriösa ägare lyxrenoverar hyreslägenheter då någon flyttar ut och hyran höjs därefter med flera tusen kronor.

Sedan nio år tillbaka styrs det kommunala bostadsbolaget av politiker från Moderaterna och Socialdemokraterna. De har genomfört utförsäljningar av kommunala hyreslägenheter och sett till att Kommunfastigheter är drivande i att höja hyror genom bruksvärderingar och dyra renoveringar. Det är dags att sätta stopp för detta!

För oss i Vänsterpartiet är det självklart att Kommunfastigheter ska ha hyror på en rimlig nivå och renovera lägenheter på ett sätt som gör att människor kan bo kvar. Fastighetsbolaget ska behålla sitt bestånd av hyreslägenheter och utöka antalet genom att bygga nya bostäder med hyresrätt.

Inkomstkrav som införts i de kommunala hyresrätterna ska hävas. Inkomstkraven cementerar och spär på segregationen i Eskilstuna och försvårar ytterligare arbetet med att uppnå ett jämlikt Eskilstuna där också tryggheten finns. Att förstärka segregationen genom att säga att låginkomsttagare inte får bo i vissa stadsdelar är ett grundfel som bara leder till ökad otrygghet och skapar stor osäkerhet för många på bostadsmarknaden.

I takt med de renoveringar som Kommunfastigheter nu gör där hyran höjs med 40-50 procent kommer ännu fler människor i Eskilstuna inte att kunna betala hyran där de bor eftersom deras löneinkomst är för låg. Vänsterpartiet vill att renoveringarna i stället ska göras i dialog med hyresgästerna där det ska finnas tre alternativ på renovering med olika nivåer för hyreshöjning så att hyresgästerna kan få välja utifrån sin egen ekonomi och vet att de kan klara av den nya hyran. Kommunfastigheter måste ta ett större ansvar i Eskilstuna och inte som idag vara det bolag som driver på höjningar av hyror.

3. Eskilstuna – den klimatoffensiva staden

En promenad genom centrala Eskilstuna bjuder på ett vackert Åstråk, ett nytt Fristadstorg och mitt i stan ett nybyggt universitet. Detta tillsammans med historiska miljöer som Köpmangatan och Rademachersmedjorna är mycket av det som vi gillar i vår stad. Det som tyvärr inte går att undvika under promenaden är butiksdöden i centrum. Vi vill alla ha en levande stad med liv och rörelse och därför måste man tänka om kring planeringen i den centrala staden och fatta en del modiga beslut. Det kan handla om att man ser över hur

personbilstrafiken kan minska i centrum, eller om man ska lyfta bort taket på Gallerian och skapa en gågata där. Möjligheterna är många.

Avgörande när vi bygger vår stad är att vi bygger klimatsmart, det handlar om allt från hur och var och vilket material vi använder. Framtidens samhällen ska innehålla klimatsmarta byggnader och stadsdelar som möjliggör ett hållbart liv. Närheten till samhällsservice gör att bilen får stå, en utbyggd och billigare kollektivtrafik gör att fler samåker och bilpooler i närheten av boenden gör att fler kan dela bil i stället för att ha en egen. Finns det laddstolpar vid din bostad och fler och effektivare laddplatser gör det att du lättare kan byta till en elbil. Vi skapar förutsättningarna för att ställa om. Situationen ser dock inte likadan ut för alla i vår kommun. Bor du på landet behöver du ofta bil på ett eller annat sätt. Att det finns tillgång till alternativa bränslen blir då avgörande.

Kommunfullmäktige har antagit ett progressivt klimatprogram för att bli klimatneutral. Det är tydligt att utsläppen behöver minska och särskilda satsningar göras. Vi vill bland annat se en ökad lokal biogasproduktion, ett nytt tankställe och satsningar på en stor kommunal solcellspark som i kombination med ytterligare investeringar i vind- och vattenkraft bidrar till att göra Eskilstuna mer självförsörjande på fossilfri energi. Vi vill att ett större engagemang tas i kommunen för att hitta bra platser för lokal vindkraft och sedan genomföra byggandet.

Det är tydligt att vi måste ställa om för klimatets skull och för hela vår existens, men tillräckliga åtgärder och satsningar saknas fortfarande. Sverige ska vara ett föregångsland i klimatomställningen. Den ekonomiska politiken måste anpassas till de ramar som klimatet och våra ekosystem sätter upp. Det kräver ökade investeringar i förnyelsebar energi, hållbara bostäder och gröna transporter. För en framgångsrik klimatomställning krävs ett rättviseperspektiv som förenar de sociala och ekonomiska perspektiven med de gröna. För att möta klimathotet krävs ökad jämlikhet.

Lokalt i Eskilstuna kommun har satsningar gjorts på att minska belastningen på klimatet genom införandet av biogasbussar och elbussar, Ekeby våtmark, den optiska avfalls-sorteringen, biogasanläggningen, utbyggnad av cykelbanor, påverkansarbete för att färre ska ta bilen, fria bussresor för barn, unga och pensionärer, byggandet av Omlastningscentralen och Retuna. Många av dessa åtgärder har Vänsterpartiet varit pådrivande för och varit med och infört, och det finns fler exempel. Målet är att bli en fossilfri kommun och för att nå dit måste mycket större satsningar göras nu. Vi vill satsa ordentligt på att kommunens fordon ska vara fossilfria, de körs idag på endast 32 procent fossilfritt.

Vi vill också se en starkare satsning på energieffektivisering, en kommunal solcellspark, bättre kollektivtrafik, en större satsning på att bevara höga naturvärden och den biologiska mångfalden och bygga ut och utveckla fler cykelbanor. Målsättningarna i klimatprogrammet som kommunen beslutat om är bra och högt ställda. Det gäller dock för kommunkoncernen att man verkligen prioriterar arbetet för att nå målen. Vi ser därför gärna att man avsätter en fond som nämnder och bolag kan söka pengar ur för att kunna göra den avgörande omställningen.

4. Förskolan och skolan är nyckeln till ett bättre samhälle

Förskolan och skolan i Eskilstuna ska vara jämlik och jämställd. Alla barn och unga ska ges samma rätt till utbildning. En skola som ger barn lika chanser är också kompensatorisk, det vill säga att den förmår ge mer stöd till den som behöver det. Under lång tid fanns det en vilja till detta. Politiska reformer lade grunden för ett av världens bästa skolsystem i vårt land. Så

är det inte längre. Alldeles för många barn går idag miste om en bra skolgång. Det är ett misslyckande, inte bara för det enskilda barnet, utan också för samhället i stort.

Sverige är extremt. Som enda land i världen kan man fritt göra vinst på barns utbildning. Pengarna du och jag betalar för våra barns skolgång och framgång går till vinster i skolkoncerner och hamnar i skatteparadis. Dessutom leder den marknadsanpassade skolan till betygsinflation, segregation och ökad ojämlikhet. Vänsterpartiet vill avskaffa marknadsskolan med start nästa mandatperiod. Barnens rätt till utbildning kan inte vänta. Varje år är det nya elever som skickas igenom systemet utan tillräckliga kunskaper. För var och en av dem är det en förlorad livschans. Beslutet ligger i riksdagen och är något vi inte kan styra över lokalt. Det vi kan göra här i Eskilstuna är att säga nej när en privat skola vill etablera sig. Det har vi gjort och kommer fortsätta att göra. Situationen med privata skolor i Eskilstuna är särskilt svår när det gäller gymnasieskolan där friskolor tillåtits etablera sig med resultatet att det blir omöjligt att planera för framtiden, kvalitativa program tvingas lägga ner och klasserna bli alldeles för stora eller för små. Situationen är ohållbar.

Majoriteten i Eskilstuna planerar och bygger för mer stordrift inom förskolan och skolan. Man bygger stora skolor, stora förskolor där alltför många barn ska trängas på för liten yta. Det är ett resultat av en ohållbar effektiviseringsmodell som drabbar skolorna. Detta måste få ett stopp. Barn har rätt till en trygg förskola och skola där du möter vuxna som har tid och möjlighet att se just dig.

Det behövs fler vuxna, utbildade lärare, fritidspedagoger och annan personal, men också skolböcker och annat material till eleverna. Det kräver att man tillför mer resurser, det är bara så vi kan skapa en skola som kan möta barn utifrån deras olikheter och skiftande behov. Tilläggsbeloppet, som är till för att stödja barn med olika funktionsnedsättningar, behöver utökas så att det även gäller för elever med psykiska funktionsnedsättningar. Pengarna till detta och till strukturtillägget, som är till för att kompensera skolor med större behov, behöver utökas. Vi värnar särskilt om just strukturtillägget, då vi vet hur viktigt det är att kommunen fördelar mer och kompenserar de skolor där behoven är mycket större. Vi vill även att man utreder möjligheterna för de kommunala skolorna att ha klasspeng i stället för elevpeng, som idag. Det skulle i förlängningen ge ett mer stabilt ersättningssystem som inte skiftar i ersättning till skolorna månad för månad.

Förskolan ska lägga grunden för ett livslångt lärande där alla barn får en likvärdig chans till kunskaper och erfarenheter. Det ska inte spela någon roll vilken förskola du går i, utan alla barn ska ha samma förutsättningar att lyckas. I en likvärdig förskola kan barn från olika samhällsklasser, med olika etnisk och kulturell bakgrund mötas redan i tidiga åldrar. Förskolor där barn är i behov av mer stöd måste prioriteras mer. Inom förskolan har majoriteten gjort nedskärningar under de senaste åren. Budgeten är fortfarande helt underfinansierad utifrån alla de barn man har ansvar för och de behov som finns. Så kan det inte få fortsätta. Det måste vara rätt budget från början för att det överhuvudtaget ska gå att planera för förskoleverksamheten. Det är bedrövt att man väljer att säga upp 122 barnskötare i förskolan när vi vet att behoven hos de små barnen är stå stora. Många av dessa är nyutbildade som fått en anställning. Behoven kommer att öka ingen inom några år. Vi ville därför avsätta pengar i rekordbokslutet för att kunna behålla den kompetens som finns. I stället få dessa nu omskola sig och se sig om efter nya jobb. Det är dåligt för både barnen och personalen.

Vänsterpartiet har tidigare i våra budgetar tillfört pengar för att minska barngrupperna och öka personaltätheten. Vi kommer under 2024 fortsätta prioritera förskolan och skolan. Vi vill

stärka skolpengen och potten för strukturtillägget i grundskolan i vår budget. Ett höjt strukturtillägg ger en bättre socioekonomisk fördelning av resurserna till grundskolan.

Idag har vi inte en jämlik elevhälsa på Eskilstunas skolor. Kuratorer och psykologer inom elevhälsan pressas av en hög arbetsbelastning. Elevunderlaget måste begränsas, ett riktmärke är 300 elever per skolkurator och 500 elever per skolpsykolog. Dit är det långt idag. Vi vill att skolnämnderna tar fram en åtgärdsplan där man presenterar förslag för hur vi kan få en jämlik elevhälsa i Eskilstuna kommun. Många unga vänder sig på egen hand till Ungdomsmottagningen för att få stöd och råd i olika frågor, och de känner sig avslappnade med denna möjlighet till kontakt när det gäller känsliga ämnen. Vi vill därför att man skyndsamt förstärker kommunens del i Ungdomsmottagningen i samverkan med Region Sörmland.

5. Vård och omsorg – vårt gemensamma ansvar

De som jobbar inom hemtjänsten och äldreomsorgen i Eskilstuna idag har burit konsekvenserna av nedskärningarna på sina axlar genom att arbeta hårdare och se kollegorna bli färre, samtidigt som den egna arbetsbördan blivit större varje år. I stället för att lösa resursbristen har styrande politiker svarat med effektiviseringar, när det är tydligt att det främst är resurser som behövs. Eftersom välfärdsyrkena är kvinnodominerade så slår neddragningarna särskilt hårt mot kvinnors arbetsvillkor och möjlighet till makt och inflytande. Vi måste därför sluta att mäta tid och i stället lita på att personalen i dialog med de äldre kan säkerställa att du får den vård och omsorg du har rätt till. Arbetet med att ge personalen större utrymme att planera den egna verksamheten och kunna känna arbetsglädje ska fortsätta eftersom vi vet att det kommer att förbättra kvaliteten för de äldre. Detta fokus vill Vänsterpartiet öka under 2024.

När vården inte räcker till tvingas anhöriga, särskilt kvinnor, att ta ett allt större ansvar. Du står där ensam med sorgen över att en anhörig inte mår bra och ska samtidigt lösa allt från att reda ut hur hen kan få stöd, ta kontakter med banken, tömma och säga upp en lägenhet. Listan kan göras lång. Människor bollas ofta runt i en stor administrativ apparat där det är en kamp för den enskilde, ofta med hjälp av anhöriga, att få rätt tillgång till vård och omsorg. Så kan det inte få vara. Vi har på många sätt ett bra anhörigstöd i Eskilstuna idag, men det behöver utvecklas till att även stötta anhöriga i att hitta rätt i djungeln. Vi vill därför satsa på att bredda innehållet i anhörigstödet.

Vård och omsorg måste ges efter behov oavsett om du bor på ett särskilt boende eller hemma och har insatser av hemtjänsten. I Eskilstuna har den Socialdemokratiska majoriteten när de styr med Moderaterna ökat antalet privata äldreboenden och släppt in skandalomsusade aktörer som *Vardaga* i vår äldreomsorg. När man privatiserar vård och omsorg så innebär det att man tillåter privata bolag att göra vinst på sköra människor, samtidigt som man utsätter personalen för sämre arbetsvillkor. Det kan vi aldrig acceptera. Vi i Vänsterpartiet är tydliga med att vi säger nej till LOV och alla privatiseringar. Vi vet att det leder till både ökade kostnader, sämre arbetsvillkor och sämre kvalitet inom vården och omsorgen.

Vi vill i stället satsa mer resurser på att öka grundbemanningen i äldreomsorgen och säkerställa att kommunen på allvar lever upp till löften om fasta anställningar och heltider. Vi vet att det leder till lägre sjukskrivningstal. Det är också avgörande för många äldre att det blir en bättre kontinuitet inom hemtjänsten och inte som idag när du kan träffa upp till 20 olika personer under en tvåveckorsperiod.

Kommunens omsorg är inte bara till för äldre utan även för personer med olika funktionsnedsättningar. Det är avgörande att du som lever med funktionsnedsättning ska

kunna lita på att få det stöd du behöver och att din rätt att delta i samhället på det sätt du vill inte ständigt ifrågasätts och försvåras. Tryggheten i ett samhälle hänger ihop med hur våra trygghetssystem fungerar, A-kassan, sjukförsäkringen, LSS och pensionerna. Vi behöver en ny LSS-lagstiftning som säkerställer att man fullföljer de intentioner som lagen en gång hade. I kommunen behöver vi möjliggöra boendeplatser, utveckla daglig verksamhet och andra stöd som du har rätt till. Vi vill säkerställa att vi på allvar efterlever tanken med de 150 jobben där personer med funktionsnedsättningar ska få arbete i kommunen. Tyvärr har man bara kommit en bit på vägen. Vi måste möjliggöra för alla att kunna studera, även du som har behov av stöd. *Pluskortet* möjliggör för dig som har en intellektuell, psykisk eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning att gå två till priset av en på en fotbollsmatch eller en föreställning. Det är viktigt, så låt oss göra *Pluskortet* ännu viktigare och ge det ett bredare innehåll.

6. Ett tryggt Eskilstuna med fokus på barn och ungdomar

Extrem våldet i Eskilstuna måste få ett stopp. Otryggheten har varit särskilt tydlig i de prioriterade stadsdelarna i Eskilstuna och i centrum. Vi ser att unga människor idag dras in i riskfyllda sammanhang och nyrekryteringen till brottslighet ökar. Allvarliga händelser under 2022 och 2023 med skjutningar, mordförsök och mord gör att våldet är extremt. Det är unga som är offer och förövare. Våldet har eskalerat på ett fruktansvärt sätt och situationen är oacceptabel.

När våldet sker är det oftast nära ett hyreshus, en bostad, lekplats, förskola eller skola, vilket innebär att många barn och ungdomar blir en del av händelsen. Skjutvåldet är grovt och kallt och det sker oberäkneligt. Det skapar ett stort lidande i de familjer som blir drabbade och för de boende i områden där våldet sker. I hela omgivningen skapar det en stress bland barn och ungdomar och de behöver stöd för att bearbeta det som händer. Generellt känner människor en stor upplevd otrygghet i stadsdelar och på platser där våldet har ägt rum, men det påverkar också hela Eskilstuna. Det måste bli ett stopp på denna fruktansvärda våldsutveckling.

Vänsterpartiet har redan tidigare år föreslagit flera olika insatser för att stoppa nyrekryteringen av unga till brottslighet. Självklart måste de som begår brott lagföras. Polisens insatser och närvaro i stadsdelarna är helt avgörande, men de kan och ska inte arbeta ensamma med detta. Det behövs nu mer än någonsin en kraftsamling för att bygga en ljus framtid för barn och unga i hela Eskilstuna. Hela kommunen, föreningslivet och civilsamhället måste vara med och hjälpa till. Vi måste finnas där för barn och ungdomar och tidigt se till att de kommer in i bra sammanhang och känner sig positivt bekräftade och inkluderade. Ett kraftfullt förebyggande arbete krävs där hela samhället tar ansvar för att stoppa nyrekryteringen av unga. Fokus ska vara tidiga insatser och tidig upptäckt av barn och unga som är i behov av stöd. Fältarbetare behöver arbeta över hela Eskilstuna och Torshälla för att bygga relationer med ungdomar, skapa trygghet och tidigt förebygga social problematik. De måste finnas där utanför kontorstid, på kvällar och helger.

Narkotikahandeln är omfattande i Eskilstuna vilket gör att det blir en ännu mer allvarlig och svårare situation än vi har haft tidigare. Kommunen har idag ett drogförebyggande arbete där man gör många goda insatser, men det räcker inte. Tyvärr är drogmissbruket stort och försäljningen av droger bland unga utbredd i Eskilstuna - på skolorna, på fritidsgårdarna, i centrum och i stadsdelarna. Vi vill se ett handslag där alla aktörer går samman, allt från de självklara skola, polis och socialtjänst till civilsamhället, med målsättningen ett drogfritt liv för barn och ungdomar. I det arbetet ska befintliga resurser engageras som till exempel drogförebyggande samordnare och Trygghetsberedningen i Eskilstuna. Arbetet ska växlas upp ytterligare bland annat genom kompetensutveckling av kommunens personal. Vi vill också att en väl fungerande avhopparverksamhet med fokus på jobb byggs upp och att projektet ”Sluta

skjut” startar för att stoppa det dödliga våldet. Vi vill se ett arbete med den tidigare satsningen ”Känn dig trygg förebygg” men i modern tappning, och vi vill se ett ”Våga vittna” projekt. Vi vill att fastighetsägare involveras mycket mer i arbetet med att säkerställa trygga hus, både inomhus- och utomhusmiljöer, så som man har jobbat i stadsdelen Seved i Malmö. Kommunen behöver arbeta systematiskt med att säkerställa att man inte gynnar företag som är involverade i grov organiserad brottslighet. I kommunens Trygghetsberedning måste en konkret handlingsplan med ett 24h-perspektiv tas fram för att minska våldet och kriminaliteten i Eskilstuna.

Vi vill även se att man återinför de 55 boendeplatserna för missbrukare som lagts ner av den styrande majoriteten Socialdemokraterna, Moderaterna och Centerpartiet. Nedläggningen var ett felaktigt beslut från början och idag är det flera personer som vittnar om att de saknar ett tryggt boende och personer som lämnat ett missbruk blir nu hänvisade till Härbärgat. Det samma gäller boendena på Klostergatan och Kvinnobo som lagts ner i majmånad i år, trots att risk- och sårbarhetsanalyserna visar på att behoven av boendena är stora. Man kan inte ta bort fungerande verksamhet som det finns ett stort behov av med argumentet att vi är dyrare än andra. Man måste se den verkligheten vi står inför. Vi vill även säkerställa att öppet intag på Vårnäs blir kvar i framtiden.

7. Kultur och fritid är avgörande för det öppna fria samhället

Kultur bidrar till att skapa ett rikare samhälle att leva i för alla. Kultur ger insikt och förståelse om hur samhället fungerar och bidrar på så sätt till en strävan att motverka segregation och klasskillnader, vara livsnerven i vårt samhälle och är helt avgörande för det öppna fria samhället. Vi ser att i dagens samhälle är den fria kulturen under hot och det har aldrig varit viktigare att försvara den. För oss är det en självklarhet att stå upp för kulturen och kulturarbetarna.

I tider av kris är kulturen särskilt viktig. Den har avgörande inverkan på vår psykiska hälsa. För oss är det helt avgörande att vi värnar kulturen och kulturutövarnas möjlighet att kunna fortsätta leva på och arbeta med kultur. Vi vill därför att Eskilstuna kommun inrättar en fond där enskilda kulturarbetare kan söka pengar för arrangemang, projekt och konstverk som på olika sätt kommer kommunen till del. Fonden ska inte vara till för det ideella föreningslivet utan rikta sig mot professionella kulturarbetare inom olika genrer. Vi ser här en möjlighet att stötta den viktiga samhällsbärare som kulturen är, samtidigt som resultatet på olika sätt gynnar Eskilstunaborna. Det behövs även fler möjligheter till replokaler och danslokaler. Det planerade nya Kulturhuset kommer att vara en central samlingsplats för kulturutövande och ge Eskilstunaborna en plats för att möta olika konstformer. Det är viktigt att arbetet med kulturhuset ska utgå från behovet hos kulturutövarna och stadsbiblioteket och inte sätta kommersiella intressen främst.

Barn och ungdomar, vuxna och äldre möter och deltar på olika sätt i kultur, idrott eller fritid. Det är dock tydligt att för många finns det hinder. Det kan handla om kostnader, dålig information och osäkerhet. Listan kan göras lång till varför kommunens utbud inte når ut till alla, varför vissa tar del av allt och andra inte tar del av något. I en stad som slits isär av ökade klyftor mellan människor, så är kultur, idrott och fritid broar som binder oss samman. Därför är det så viktigt att fortsätta med just de satsningar som når fler nya målgrupper, till exempel den lyckade lässatsningen för barn i förskola och skola, musikprojektet *El Sistema*, *Öppen musikskola* och spontanidrottsplatser.

Ska vi på allvar stå för att kultur, idrott och fritid är till för alla så måste den också vara tillgänglig för alla. Så är det inte idag. Det betyder självklart att vi måste anpassa den fysiska

miljön så att personer med funktionsvariationer kan delta, men det betyder också att vi har aktiviteter som är gratis eller till rimliga kostnader och ett utbud som tilltalar och ger utrymme för både flickor och pojkar, kvinnor och män. Nya idrottsplaner och anläggningar måste även placeras i närheten av de prioriterade stadsdelarna. Vilsta friluftsområde är en grön oas mitt i staden, fylld av aktiviteter och möjligheter till rekreation som inte behöver kosta något. Det är ett område som lever året om, är öppet för alla och kräver inte medlemskap, ett område där olika åldrar möts i motionsspåret, på badplatsen och i skidbacken. Vi vill fortsätta satsningen på Vilsta friluftsområde för att fler ska kunna ta del av områdets möjligheter till en aktiv fritid.

Att nå nya målgrupper kräver att vi tänker nytt. Vi behöver fortsätta ha avgiftsfria museer, men vi måste också flytta ut konsten, i alla dess former, där människor finns, där de bor, verkar och lever. Konstutställningen *Open Art* i Örebro har öppnat många dörrar för människor att komma närmare konsten. Vi vill utreda en liknande satsning i Eskilstuna, där man sätter fokus på mötet mellan människan och den moderna konsten, mitt i centrum, men också i stadsdelarna och på landsbygden. Öppna scener ska vara en del av satsningen och därför vill vi att en ny scen under tak byggs i Stadsparken.

Med tanke på den oro som finns idag i våra stadsdelar är fritidsgårdarna viktiga och en självklar del i det förebyggande arbetet för att motverka att ungdomar hamnar i kriminalitet och droger. Fritidsgårdarnas närvaro i stadsdelarna behöver öka och de behöver vara öppna på fler olika tider. Man måste även se över åldersgränserna. Idag kan du som 12-åring gå till fritidsgården för första gången och möta en person i 20-årsåldern. Behovet av en meningsfull fritid finns för hela gruppen, men innehåll och aktiviteter skiljer sig mycket åt. Vi vill sänka den övre åldersgränsen och hitta andra lösningar för de äldre ungdomarna.

8. Sätt stopp för sexuella trakasserier och våld mot kvinnor

Utöver alla insatser som behöver göras för att minska den allvarliga våldsutvecklingen så måste även arbetet med mäns våld mot kvinnor och arbetet med hedersrelaterat våld och förtryck förstärkas och utvecklas mer i Eskilstuna kommun. Det behövs en resursförstärkning för att kunna göra ett mer utåtriktat arbete och genomföra aktiviteter för att nå ut till flickor, pojkar, unga tjejer och killar.

#Metoo öppnade ögonen för omfattningen av sexuella trakasserier och övergrepp. Tyvärr kan vi konstatera att problemen inte har försvunnit. Det är självklart att övergrepp inte ska få förekomma och det är dags att vi på allvar tar tag i detta. Eskilstuna kommun är den största arbetsgivaren i kommunen. Vi har förutom ansvar för personalen också ansvar för alla barn, elever i förskolan och skolan och människor i behov av vård och stöd. Situationer där sexuella trakasserier förekommer är vi inte undantagna från - det har förekommit tidigare och det förekommer tyvärr fortfarande idag. Frågan om sexuella trakasserier ska därför tas upp vid APT på alla arbetsplatser. Ett särskilt arbete ska också göras i skolan och inom omsorgen riktat mot barn, ungdomar, vuxna och äldre. Vi vill även se ett ökat stöd till Kvinnojouren Moa och Ungdomsjouren Fria.

9. Arbetet med jämlikhet och mångfald

Många människor som flytt från krig och förföljelse bor i Eskilstuna. Det allvarliga kriget i Ukraina har gjort att många människor tvingas fly sina hem och några av dem bor nu i vår kommun. Vi är stolta över att vi har välkomnat flyktingar i kommunen och kommer fortsätta att göra det. Framtiden är det viktigaste som vi har att dela med varandra. Tillsammans ska vi lära av varandra, se möjligheterna och kämpa för ett Eskilstuna där alla är delaktiga. Det är avgörande att segregationen bryts i skolan och att en jämlik skola blir den plats där den stora

förändringen sker för en bättre framtid.

Vi vet att hatbrotten mot hbtqia+-personer ökar och den psykiska ohälsan hos ickebinära är högre än i andra grupper. Detta måste tas på största allvar. Alla människor ska ha samma rättigheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck. Kommunen behöver bli betydligt bättre på att möta och inkludera transpersoner. Därför vill vi ställa hårdare krav både i omsorgen och i skolan när det gäller bemötande och inkludering. Det är också viktigt att vi får bort kränkningar och diskriminering, därför vill vi att all personal som arbetar i skolan ska genomgå en jämställdhets och hbtqia+-utbildning

10. Lärdomar, erfarenheter av covid-19 pandemin samt allmän krisberedskap utifrån omvärldsläget

Covid-19 pandemin drabbade oss som samhälle hårt. Det var uppenbart att vi inte var tillräckligt förberedda. Det krävs nu att man planerar och gör sig bättre rustade. Löpande granskning gör att vi bättre förstår hur vi på bästa sätt kan bygga hela organisationen starkare inför kommande kriser. Vi måste bli medvetna om hur vi långsiktigt kan förstärka och säkra driften av verksamheterna. Särskilt arbetsformerna inom hemtjänst och äldreomsorg behöver förändras.

Rysslands anfallskrig mot Ukraina, pandemin och den ekonomiska krisen har gjort oss påmind om hur sårbart vårt samhälle är och hur beroende vi är av vår omgivning. Kommunens krisberedskap på olika nivåer behöver stärkas. Beredskapslager av nödvändig utrustning behöver säkerställas och en allmän beredskap för kriser förstärkas.

Ekonomisk kommentar

Kommande budget för 2024 ser ut att bli ekonomiskt tuff. SKR (Sveriges kommuner och regioner) flaggar tydligt för behoven hos Sveriges kommuner. Detta gäller även Eskilstuna. Det vilar nu ett tungt ansvar på den moderatledda regeringen och dess stödparti Sverigedemokraterna för att avsätta pengar till kommunerna. Det är ett ansvar de måste ta. Att i det läge Eskilstuna är i tvingas skära ner på det viktigaste vi har – skola, vård och omsorg är inte ett alternativ. Vår förväntan är att regeringen skjuter till pengar, om detta inte sker så avser vi att använda oss av RUR-fonden. RUR står för Resultatutjämningsreserv och av 2022 års resultat på 436 miljoner så har Eskilstuna kommunfullmäktige fattat beslut att avsätta 200 miljoner i RUR. Fonden får användas när kommunens budget försvagad.

Tabell 1.**Investeringsbudget för anläggningar och lokaler, per nämnd 2024-2028**

	2024	2025	2026	2027	2028
Kommunstyrelsen	660	1 109	1 176	618	177
- Verksamhetsfastigheter	660	1 109	1 176	618	177
- varav förskoleverksamhet	51	133	61	39	39
- varav grundskoleverksamhet	35	179	420	302	0
- varav gymnasieverksamhet	50	0	0	0	0
- varav gemensamt skolverksamhet	152	127	47	35	35
- varav vård och omsorgsverksamhet	84	301	409	163	24
- varav övriga fastigheter och lokaler	288	369	239	79	79
Kultur och fritidsnämnden	84	55	61	39	8
Miljö- och räddningstjänstnämnden	5	10	0	6	8
Stadsbyggnadsnämnden	74	99	107	100	130
- varav kommunala	74	67	107	100	130
- varav medfinansiering till statlig infrastruktur	0	33	0	0	0
Torshälla stads nämnd	36	9	41	41	44
Summa nämndernas investeringar	858	1 281	1 385	803	367
KS Exploaterings- och markverksamhet	283	329	116	75	75
Summa investeringar totalt	1 141	1 610	1 501	878	442
Inv.budget 2023, höstbeslut	1 174	1 204	740	902	
Skillnad mot inv.budget 2023	-33	406	761	-24	
Självfinansieringsgrad	32%	33%	38%	66%	124%

INVESTERINGSBUDGET FÖR ANLÄGGNINGAR OCH LOKALER 2024-2028 (mnr)

Kommunstyrelsen

Fastigheter förskoleverksamhet	Budget-id	Projekt- budget	Prognos tom					
			2023-12-31	2024	2025	2026	2027	2028
Hällberga ny, ersätter två, inkl kök	Plan	X		X	X	X		
Nougaten (beställs 2022), varav kök 4 mnr	Leasing	X			X			
Backa, ny ersätter en, inkl kök 15 mnr	Plan	X			X	X		
Sundbyvägen ny, ersätter den gamla inkl kök 15 mnr	Plan	X					X	X
Pågående investeringar								
Eskilshem, leasing, varav kök 4 mnr	Leasing	X		X				
Fogdegatans förskola - nybyggnad, inkl kök 8 mnr	183202	X		X				
Summa Investering				51	133	61	39	39
- varav kök				12	19	15	0	15

Fastigheter grundskoleverksamhet	Budget-id	Projekt- budget	Prognos tom					
			2023-12-31	2024	2025	2026	2027	2028
Kjula, utbyggnad	183204	X	X		X	X		
Munktellskolan, Ny F-6 +7-9 etapp 2 inkl kök 19 mnr io gy	Plan	X	X		X	X	X	
idrottshall centralt	Plan	X				X	X	
Mesta Ny F-9 inkl kök 23 mnr	Plan	X				X	X	
Björktorp, ombyggnation	Plan	X		X	X	X		
Pågående investeringar								
Munktellskolan, Ny F-6 +7-9 etapp 1 inkl kök 7 mnr	203203	X	X	X				
Summa Investering				35	179	420	302	0
- varav kök			7			19	23	

Fastigheter gymnasieverksamhet	Budget-id	Projekt- budget	Prognos tom 2023-12-31	2024	2025	2026	2027	2028
Pågående investeringar								
Idrottshall framtiden 1	233201	X	X	X				
Rekarne ombyggnation	213202	X	X	X				
Summa Investering				50	0	0	0	0

Fastigheter skolverksamhet, gemensamt	Budget-id	Projekt- budget	Prognos tom 2023-12-31	2024	2025	2026	2027	2028
Tegelviken ny förskola inkl kök 23 mnkr	203208	X		X	X	X		
Tegelviken idrottshall		X		X	X			
Tegelviken matsal med entre + angöring		X		X	X			
Verksamhets- och säkerhetsanpassningar inkl. utemiljö	Ram			X	X	X	X	X
Pågående investeringar								
Fristadsskolan (Vildrosen + V.Folkskolan ombyggnation)	223201	150	94	56				
Summa Investering				152	127	47	35	35
- varav kök					23			

Övriga fastigheter och lokaler	Budget-id	Projekt- budget	Prognos tom 2023-12-31	2024	2025	2026	2027	2028
Mindre ombyggnader	Ram			X	X	X	X	X
Säkerhet	Ram			X	X	X	X	X
Tillgänglighet	Ram			X	X	X	X	X
Solel	Ram			X	X	X	X	X
Storkök	Ram			X	X	X	X	X
Energi- och miljöåtgärder	Ram			X	X	X	X	X
Komponentutbyte	Ram			X	X	X	X	X
Laddstolpar	Ram			X	X	X	X	X
Räddningsstation syd inkl vätgas	Plan	X	X	X	X			
Reservkraft	214301	X	X	X	X	X	X	X
Batterilager isstadion		X	X	X				
Slagstaskolan, kök	Plan			X				
Rekarne, kök (projekt kyld matlåda)	Plan	X	X	X				
Hällby kök	Plan			X				
Lås och larm i Värjan	Plan	X	X	X				
Trumman	Plan	X		X	X	X		
Toaletter bortastå, Tunavallen		X		X				
Verksamhetsanpassning socialförvaltningen	Ram			X	X	X	X	X
Verksamhetsanpassning kök	Ram			X	X	X	X	X
Verksamhetsanpassning AVF	Ram			X	X	X	X	X
Pågående investeringar								
UPMEF II		X	X	X	X	X		
Summa investering				288	369	239	79	79
- varav kök				75	8	22	8	8
Summa fastighets- och exploateringsenheten				660	1 109	1 176	618	177

Kultur- och fritidsnämnden

Benämning	Budget-id	Projekt- budget	Prognos tom					
			2023-12-31	2024	2025	2026	2027	2028
Ny fotbollsplan Balsta (uppvärmd	233506	X		X				
Årby ersätta vattenskadat omklädningsrum	243502	X		X				
Allaktivitetsplats Fröslunda Sturehöjden FLR	243503	X		X				
Utveckling kulturlokaler	243504	X		X	X			
Gröndal fastighetsdelning och gemensamhetsanläggning	233504	X		X	X			
Flytt av Fröslunda IP och Lagersbergs konstgräs	Plan	X			X	X		
Mindre raminvesteringar	Ram	X		X	X	X	X	X
Ekängens idrottsområde etapp 1	213503	X			X			
Ekängens idrottsområde etapp 2	223503	X				X		
Föreningsbyggnad Vilsta friluftsområde	233502	X				X		
Skatepark	193502	X					X	
Ridhusanläggningar	Plan	X			X			
Allaktivitetsplats	Plan	X				X		
Gästhamnsbrygga Sundbyholm renovering	Plan	X			X			
Renovering bryggor och infart Bosöknabadet	Plan	X				X		
Förstudie bryggor kanotled	Plan	X				X		
Bryggor kanotled	Plan	X					X	
Ny friidrottsmatta i Munktell (Löparbanor och inneplan)	Plan	X			X			
Åtgärder Stiga, högtalarsystem och belysning	Plan	X			X			
Utredning renovering konstverket globen	Plan	X				X		
Konstgräs på idrottsplats nära prioriterad stadsdel				X				
Offentlig konst				X	X	X	X	X
Pågående investeringar								
Anpassning av lokaler för dansverksamhet	193501	X		X				
Tunavallens utvecklingsplan	203505	X		X				
Ekängens utvecklingsplan	203507	X		X				
Idrottens infrastruktur byte av konstgräs	213501	X	X	X	X			
Förbättringar i friluftsområden, friluftslivsplan	223501	X		X				
Fortsatt utveckling Vilsta	223502	X		X				
Sorteringsmaskin biblioteket	223504	X		X				
Allaktivitetsplats, nya underlag till "kulanplaner"	233501	X		X				
Belysning Fröslunda IP och del av FLR	233505	X		X				
Eskilstuna motorsportcenter		X		X				
Eskilstuna motorsportcenter - VA Gröndal SMK		X		X				
Summa Investering				84	55	61	39	8

Miljö- och räddningstjänstnämnden

Benämning	Budget-id	Projekt- budget	Prognos tom					
			2023-12-31	2024	2025	2026	2027	2028
Övningsanordningar	241901	X	X	X				
Brandstation syd , inventarier	Plan	X			X			
Brandstation syd, bemanning	Plan	X						
Brandfordon	Plan	X		X				
Brandfordon	Plan	X			X			
Brandfordon	Plan	X					X	
Brandfordon	Plan	X						X
Pågående investeringar								
Brandfordon	231901	X	X					
Summa Investering				5	10	0	6	8

Stadsbyggnadsnämnden

Benämning	Budget-id	Projekt- budget	Prognos tom					
			2023-12-31	2024	2025	2026	2027	2028
Mindre raminvesteringar	Ram	X		X	X	X	X	X
Utbyte belysning	Ram	X		X	X	X	X	
Beläggningsarbeten	Ram	X		X	X	X	X	X
Mindre projektinvesteringar 2024	241001	X		X				
Mindre projektinvesteringar 2025	Plan				X			
Mindre projektinvesteringar 2026	Plan					X		
Stadsparken, bryggor västra	241002	X		X				
Vilsta entrétorg m.m.	241003	X		X				
Sturegatan	241004	X		X				
Stadsparken, bryggor östra	Plan				X			
Strömsholmen	Plan				X			
Vilsta lekplats, belysning m.m.	Plan				X			
Kungsplan	Plan				X	X		
Omdragning vilstastigen m.m.	Plan					X		
Våtmark klippberget	Plan					X		
Invallning Eskilstunaån	Plan					X		
Stadsdelspark, FLR-området	Plan					X	X	X
Måttjohanssons väg/Gapsundins väg	Plan						X	
Skiftinge stadsdelspark och torg	Plan						X	X
Kungsgatan delen Tullgatan-Ståhlbergsvägen	Plan						X	X
Shared space, Nygatan	Plan						X	X
Kloster kyrkopark	Plan							X
Gc Folkesta-Dalby	Plan							X
Gc Brunnsta inkl. bor över ån	Plan							X
Ombyggnation/upprustning av lekmiljöer vatten och skugga möjligg				X				
Scen i stadsparken-förstudie				X				
Inrätta ett nytt kommunalt naturreservatsområde				X				
Pågående investeringar								
BM-stråket, Kapellbacken	191006	X	X	X				
Renovering kaj, Köpmangatan	221002	X	X	X				
Summa Investering				74	67	107	100	130
Väg 53, genomfart Eskilstuna		X	X		X			
Gc Hällby-Kvicksund		X	X		X			
Summa medfinansiering statlig infrastruktur				0	33	0	0	0
Summa total				74	99	107	100	130

Torshälla stads nämnd

Benämning	Budget-id	Projekt- budget	Prognos tom					
			2023-12-31	2024	2025	2026	2027	2028
Mindre raminvesteringar	Ram	X		X	X	X	X	X
Mindre projektinvesteringar 2024	Ram	X		X				
Mindre projektinvesteringar 2025	Plan				X			
Mindre projektinvesteringar 2026	Plan					X		
Mindre projektinvesteringar 2027	Plan						X	
Gc och belysning, Bjällerstavägen	242102	X		X				
Bad, Krusgårdsparken	Plan					X		
Bro, gästhamn och båtplats	Plan						X	
Östra Torget	Plan							X
Pågående investeringar								
Båtplatser, Hamnen	212103	X	X	X				
Torshargs IP	212102	X	X	X				
Bryggor Mälarmönan	202101	X	X	X				
Septitank och bryggor Mälarmönan	182103	X	X	X				
Båtbryggor 2023		X	X	X				
Summa Investering				36	9	41	41	44

Kommunstyrelsen Exploaterings- och markinvesteringar

Benämning	Budget-id	Projekt- budget	Prognos tom					
			2023-12-31	2024	2025	2026	2027	2028
Exploatering	Ram	X		X	X	X	X	X
Strategiska markköp	Ram			X	X			
Mindre mark- och fastighetsköp	Ram	X		X	X	X	X	X
Dagvattenprojekt	234601	X	X	X				
Pågående investeringar								
Bevarande av kulturmiljö Munktellstaden/Nötknäpparen	Plan	X		X	X			
Summa investering				283	329	116	75	75
Summa investeringar och medfinansiering till statlig infrastruktur				858	1 281	1 385	803	367
Summa Exploaterings- och markinvesteringar				283	329	116	75	75
Summa total				1 141	1 610	1 501	878	442
- varav kök				87	50	56	31	23
- varav pågående				423	90	10	0	0
- varav leasing				36	165	121	0	0